

Мобилните любителски приложения за отбелязване и проследяване на птици като инструмент за тяхното опазване и развитието на орнитологичен туризъм

Аделина Стоянова¹, Ралица Берберова²

¹Нов български университет, Департамент „Администрация и управление“

²Нов български университет, Департамент „Природни науки“

e-mail: adelinastoyanova@yahoo.com

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

SES 2023
Nineteenth International Scientific Conference
SPACE, ECOLOGY, SAFETY
24 – 26 October 2023, Sofia, Bulgaria

Цел: Разнообразието на птици в даден район е предпоставка за развитието на орнитологичен туризъм. Целта на настоящата разработка е да се разгледат любителски мобилни приложения, използвани за отбелязване и проследяване на птици, и да се дискутира полезността на базите данни от тях както за опазването на птиците, така и за целите на туризма.

Обект и метод: Обект на проучването са данните от мобилни приложения, използвани от любители за отбелязване и проследяване на птици като възможен допълнителен инструмент за опазване на орнитологичното разнообразие и развитието на туризма.

За постигане на целта са приложени системен и аналитичен подходи.

Направен е подбор на мобилните приложения, използвани от любители за отбелязване и проследяване на птици, които се състои в проучване на свободно достъпни в интернет пространството приложения. Тук се разглеждат и дискутират такива, които са безплатни за потребителите, имат най-многобройно изтегляне от операционна система Android и съответно са широко използвани сред любителите на птици.

РЕЗУЛТАТИ

Ползи и рискове от използването на мобилни любителски приложения

Разгледани са следните три приложения: SmartBirds, SmartBirds Pro и eBird by Cornell Lab.

Въз основа на тяхното проучване и съдържанието на техните бази данни, в Табл. 1 са представени обобщени резултати за ползите и рисковете от използването им.

ДИСКУСИЯ

Мобилните любителски приложения за отбелязване и проследяване на птици са полезен за орнитолозите инструмент, чрез който лесно могат да регистрират и проследят наблюденията. От Табл. 1 се вижда, че тяхното използване има повече предимства отколкото рискове.

Ползите са следните:

1. Мобилните любителски приложения за отбелязване и проследяване на птици представляват инструменти, които се основават на глобална таксономична база данни за видовете. Тази база данни осигурява възможност за точна идентификация на видовете при техния запис в приложенията.
2. Приложенията също така предоставят информация за точното местоположение на наблюдението, което може да бъде отбелязано чрез GPS координати. Това позволява на други любители или специалисти да наблюдават същия вид на същото място.
3. Освен това, приложенията предоставят възможност за бърза обратна връзка относно рядкостта на наблюдението. Това допринася за научното постижение на потребителите, които се занимават професионално с орнитология.
4. Приложенията допринасят и за развитието на хобито на любителите на орнитологията и помагат на професионалистите да извършват изследванията си по-ефективно и удобно.
5. Те спомагат за провеждането на специализиран биологичен мониторинг от специалисти.
6. Съществуващите приложения осигуряват значително количество данни за числеността и местоположението на орнитологичните видове. Тези данни могат да бъдат използвани за научни изследвания, образование или опазване на околната среда.
7. Освен това, приложенията предоставят възможност за локализиране на стратегически пунктове за развитие на орнитоложки туризъм в цялата страна.

Таблица 1.

Ползи и рискове от използването на мобилни приложения за отбелязване и проследяване на птици

Ползи	Рискове
точна идентификация на видовете	достоверност на данните
точно местоположение на видовете	защита на личната информация
обратна връзка относно рядкостта на наблюдението	трофеен лов
развитие на хобито на любителите на орнитологията	
спомагане извършването на изследвания от специалисти	
генериране на значително количество данни за числеността и местоположението на орнитологичните видове	
провеждане на специализиран биологичен мониторинг от специалисти	
локализиране на стратегически пунктове за развитие на орнитоложки туризъм	

Могат да бъдат отбелязани следните **рискове**:

1. Едно от предизвикателствата е свързано с достоверността на данните, които потребителите въвеждат в приложенията. Поради отсъствието на строги контролни механизми и процеси за проверка на информацията, съществува риск от неправилни или неточни записи. Това може да доведе до изкривяване на резултатите и заблуда при интерпретацията на данните от страна на потребителите.
2. Второто предизвикателство е свързано със защитата на личната информация и използването на базите данни в интернет пространството. Приложенията изискват достъп до географски данни и GPS координати, което може да представлява потенциален риск за уязвимостта на потребителите и изтичането на лични данни в случай на злоупотреба или нарушение на сигурността.
3. Освен това, приложенията може да повдигнат въпроси относно етичните аспекти на трофейния лов. Изчисленото местоположение и локализация на редките видове птици може да привлече вниманието на нежелани или незаконни дейности като незаконен лов или търговия със защитени видове. Това представлява потенциален риск за запазването на биологично разнообразие – птиците и техните местообитания.

Заклучение

Резултатите от проучването показваха, че мобилните любителски приложения за отбелязване и проследяване на птици са полезен инструмент, чрез който се събира ценна информация за орнитологичното разнообразие. Базите данни от тях могат да бъдат използвани за образователни и научни цели, опазване на птиците и околната среда, развитие на орнитологичния туризъм.